

مروری بر دیدگاه‌های مختلف در خصوص عوامل مؤثر بر تمایل ساکنان بافتهای تاریخی به مهاجرت از بافت

سوده فرشیدی^{۱*}، نیلوفر واعظزاده اسدی^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز.

s_farshidy@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز.

n_v_asadi@yahoo.com

چکیده

شهرها و فضاهای شهری در اثر گذشت زمان، شرایط و موقعیت‌های اقلیمی، اتفاقات و حوادث گوناگون دستخوش فرسودگی در کالبد و در برخی موارد عملکرد خود گشته‌اند. این تغییرات، کاهش کیفیت محیط و در پی آن افزایش مهاجرت‌های درون شهری را در پی داشته‌اند. بر این اساس ضرورت شناخت از چرایی، چگونگی و پیامدهای اجتماعی مهاجرت‌های درون شهری برای دستیابی به قانونمندی‌های حاکم بر این حرکات، اصلی اجتنابناپذیر می‌باشد. این مهاجرت‌ها که غالباً به صورت تغییر محل سکونت افراد، به طور اختیاری به سایر نواحی شهر صورت می‌گیرد، سبب نابسامانی اجتماعی-فرهنگی، بی‌قوارگی فیزیکی-کالبدی و کاهش حس همسایگی شده است. در این پژوهش که از روش توصیفی و تحلیلی، تکنیک اسنادی (کتابخانه‌ای و اینترنت) استفاده شده است، مروری خواهیم داشت بر دیدگاه‌های پژوهشگران مختلف در خصوص عوامل مؤثر بر تمایل ساکنین بافت به مهاجرت از آن و در ادامه طی جدوالی مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در مهاجرت‌های درون شهری معرفی و پیامدهای این مهاجرت‌ها در بافت‌های تاریخی بررسی می‌شود و در نهایت راه‌کارهایی جهت ارتقاء کیفیت محیط زندگی در راستای افزایش رضایتمندی ساکنین با هدف پیشگیری از این جابجایی‌ها ارائه خواهد شد چراکه ارتقاء کیفیت بافت‌های فرسوده در ابعاد مختلف اجتماعی، کالبدی، فرهنگی و تأسیسات و تجهیزات شهری و جز این‌ها موجب افزایش رضایتمندی ساکنان و در پی آن افزایش تمایل افراد برای ادامه‌ی زندگی در این محله‌ها و ماندگاری در آن‌ها می‌شود. با توجه به مسایل و مشکلات موجود در بافت و همچنین امکانات و قابلیت‌های آن، مهم‌ترین اهداف، حفظ ارزش‌های تاریخی و احیاء فضایی و عملکردی آن‌ها، تثبیت جمعیت بافت، بهسازی اجتماعی و بازگرداندن هویت تاریخی-فرهنگی بافت از طریق حفظ و بازگرداندن اقشار اصیل مردمی و رفع آسیب‌های اجتماعی و ارتقاء سطح خدمات در نظر گرفته شده‌اند.

واژه‌های کلیدی: بافت تاریخی، مهاجرت‌های درون شهری، رضایتمندی از محیط سکونت، کیفیت محیط زندگی

۱- مقدمه

متأسفانه در چند دهه‌ی اخیر پدیده‌ی تنزل کیفیت محیطی همچون شب‌بجی بر ساختار کهن شهرهای ایرانی سایه افکنده و پایداری درازمدت آن را با خطر مواجه ساخته است. نتیجه‌ی این امر برون‌رانی بومیان از هسته‌های با ارزش